



TOZMAN DÜDENLERİ RAPORU

Bölge: Tozman Yaylası, İnhisar, Bilecik

Gezi Tarihi: 25-26 Eylül 2010

Geziye Katılanlar:

Ender Usuloğlu, Gülşen Küçükali, Cem Yürek, Hakan Eğilmez, İlker Gürbüz, Gülhun Güçyetmez Gürbüz, Ayşe Borovalı, Sami Ayhan, Engin Selamsız, Ersen Şen, Can Kılıçdoğan, Mustafa Kemal Babayigit, Deniz Sato Çakır, Jeliza Rose, Yusuf Çetin, Mesut Şen

Giriş

Temmuz ayında ihbar diye gidilen mağaraların daha evvelden MTA tarafından araştırılması öğrenildikten sonra, bir düdenin haritasının olmayışı, diğer düden'in ise eksik olması bizleri buraya bir gezi daha planlamaya itti.

Amaç(lar)

Eksik olan haritanın çizilmesi ve haritası çizilmeyen diğer düden'de ölçüm almak ve birinci düden'deki sifonu dalış ile geçme teşebbüsünde bulunmak.

Özet Sonuç(lar)

Maalesef amaçlarımızdan dalış yapmaya ulaşamadık. Özellikle Tozman düdeninde karşılaştığımız gaz zehirlenmesi, ki ilk öngörülerimiz karbondioksit birikmesi yönündedir, yüzünden dalışları iptal etmek zorunda kaldık. Gazın etkin olduğu yere kadar ölçüm alınmıştır ve haritasının tam olarak çizilebilmesi için tekrar gelmek durumundayız. Diğer düden ise ölçüm almadan kaldı çünkü kişisel malzeme eksikliği ve suyun çok soğuk olması bir şekilde ekibin ölçüm almasını engelledi. Bu mağarada ölçüm alınmak için bizi bekliyor.

Kamp Yeri ve Ulaşım

Ulaşım hemen hemen her yönde olmaktadır. Kamp yeri Tozman düden'in hemen üstündeki yolun üst kısmında atılmıştır. Su ise diğer düdenin oradaki köylünün yeraltından aldığı su ile sağlanmaktadır. Kamp yeri güzel ve yakacak odun sıkıntısı yoktur. Arada bir mermer ocaklarının kamyonları rahatsız etmekle birlikte genel olarak iyi bir yerdir.

Mağaralar

Tozman Düdeni

Mağara, en uzun inişi 15-20 m olmak üzere kısa inişlerle dolu genelde yatayda ilerleyen bir düdendir. Toplam tahmini derinliği 100 m olmakla beraber MTA'nın haritasındaki uzunluğu 800 m'ye yaklaşmaktadır. Yan kolların araştırılması ve ölçümleride işin içine girince mutlaka 800 m'nin üzerine çıkacaktır mağaranın uzunluğu.

Mağaranın dibinde oldukça berrak ve derin (Temmuz ayın için) bir sifonla son ermektedir. Sifon olduğu galeri büyükçe bir fay hattıdır ve tahminimiz dalındığı takdirde mağaranın devam ettiği. Su kaynaklarının kot çıkışı göz önünde bulundurulduğunda yaklaşık -300 m'lik bir potansiyel vardır.

Tozman Düdeni 2

Bu düden'de yatay ilerleyen bir düden ve büyük bir kısmı oldukça soğuk sulu olarak devam etmektedir. Bu mağaranın haritası yoktur. Tahminimiz yan kolları ile beraber 400-500 m'lik bir uzunluğu olabilecek bir mağara olacaktır.

Bölge Jeolojisi

Tozman Düdeni çevresi Jura Kretase yaşlı Para-Otokton Örtü Birimleri'nden oluşmuştur. Mağara kafesli bir yapıya sahiptir ve Yeni Pazar Polyesine doğru eğimlidir. Geçirimsiz metamorfik kayalar ile Bilecik Kireçtaşları kantağında Kuzeypatı-Güneydoğu yönlü bir fay hattı üzerinde gelişmiştir. Birbirine bağıli iki girişı vardır. İçeride kuvvetli su akımını karakterize eden sivri girinti ve çıkıntılar ile -4; -5 m'lik çok sayıda iniş bulunmaktadır. Dar fakat yüksek tavanlıdır (ortalama 8-10 m). Tabanındaki çakıl ve kumdan oluşan adacık veya setler ile bloklar bulunan mağarada; damlataş oluşumları çok azdır. Genç bir havzanın yüzey sularını toplayan mağarada; yağışlı dönemlerde çok miktarda su geçişı vardır.

Kaynakça: www.tayproject.org

Biyospeleoloji

Numune veya gözlem yapılmadı

Alınan İhbarlar

YOK.

Yararlı bilgiler

1. Kazaya Ramak Kalma Olayı

Zaman zaman Tozman düdeninde ve obrukta karbondioksit birikmesi olmaktadır. Aman dikkat !...nefes darlığı ve hiperventilasyon olduğunuz takdirde mutlaka çıkın.

Çizilen Haritalar

Gülşen küçükali ölçüm alınan yere kadar olan haritasını çizecektir.

Raporu Hazırlayan

Ender Usuloğlu

Günce

25-26 Eylül Tozman Gaz'a geldik

Gece saatleri... Esmad ekibi olarak, Tozman için bütün hazırlıklarımızı tamamlamış ve İstanbul'dan gelecek Misafir ekibimiz Aspeg' i Eskişehir tren garında bekliyoruz. Çok geçmeden de tren, perona yanaşiyor. Aspeg ile ilk karşılaşmamız, garda gayet sıcak merhabalarla başlıyor ve herkes Tozman'a doğru yola çıkmak için sabırsız; fakat araç konusunda biraz sıkıntıya düşüyoruz. Ancak yılmadan yeni bir araç buluyoruz. Araca eşyalarımızı yükleyip yola koyuluyoruz...

Yaklaşık 2 saat sonra yeni doğan güneşle beraber kamp alanımıza ayak bastık. Hınca hınç dolu aracımızdan eşyaları indirdikten sonra kamp için çadırlarımızı kurmaya başladık. 3-4 saatlik uykunun ardından nihayetinde kahvaltı zamanı... Karnımız tok, sırtımız pek sıcak keyif çaylarımızı yudumlarken, Aspeg ekibinden Ender, tandem pusula eğitimine başladı. Ardından gruplara ayrıldık ve mağara için son sürat hazırlıklara başladık.

İlk olarak Döşeme ekibi (Ersen, Ender, Ayşe ve Cem'den oluşan ekip) hazırlıklarını tamamladıktan sonra mağaraya giriş yapıyor. Döşeme ekibinden sonra, ilk düden'e girecekler (Can, Yusuf, Engin, İlker ve Gülhun) hazırlıklarına başladı. Kısa bir süre sonra kamp yerinden ayrılıp İlk düden'in yolunu tuttular. Kamp alanında, daha hazırlıklarını tamamlayamamış olan ölçüm ekibi (Gülşen, Mesut, İpek, Mustafa), Hakan Eğilmez ve ilk mağara tecrübesi olan ben kaldık. Ardından hazırlıklarını tamamlayan ölçüm ekibi yola çıktı. Biz de mağaradan çıkacak aç mağaracıların karınlarını doyurmak amacıyla yemek hazırlama çalışmalarına başladık. Üç saate yakın bir sürenin ardından ilk düden'e giren ekip sırlıklam, gün ışığıyla kucaklaştı. Karşımızda, mağarada yüzmekten üşümüş ve kokudan etkilenip garip birer simaya dönüşen ekip vardı 😊

İlk düden'den çıkan ekip, bir mühlet dinlendikten sonra tekrar hazırlıklara başladı. Bu sefer, sifon dalışı için teknik malzemeyi taşıyacak lojistik ekibi ve dalgıçlar yola çıkacaktı. Ekipmanları topladıktan sonra mağaranın girişine doğru yola koyuldular. Kamp alanında doğa anayla baş başa kaldım...

Gündüz yerini yavaş yavaş akşamın kollarına bırakırken, Döşeme ekibi, yanlarında dalgıç ve lojistik ekibiyle dönüyor. "Ne oldu acep?" demeye kalmadan mağarada gaz birikiminin olduğunu ve daha fazla ilerlemekte güçlük çektiklerini öğrendim. Sifon dalışı, hayal dünyasından bir sahne oluyor anlayacağınız. Tozman'da ki en hayal kırıcı olay bu olsa gerek. Gaz birikimiyle ilgili konuşmalar devam ederken, ben de ilk mağara girişimi yapacağımdan dolayı konuşmalardan uzakta heyecanımı bastırmak için çabalıyorum. Döşeme ekibinden talimatları aldıktan sonra, akşam üzeri Aspeg ekibiyle beraber mağara girişine kadar geldik. Dizlerimin bağı çözülmek üzereydi ve içimde bir o kadar da heyecan vardı. Duygu savaşımdan sıyrılıp ilk adımımı attım. Biraz ilerlemiştik ki geri dönen ölçüm ekibiyle karşılaştık. Onlar temiz havaya kavuşmak için ilerlerken biz de yolumuza devam ediyoruz. Üç saat gibi bir süre mağarada kaldıktan sonra dışarıya çıkıyoruz.

Kamp alanına vardığımızda ateş etrafında koyu bir sohbeta dalmış insanlarla karşılaşıyoruz. Sıcak bir merhabanın ardından "Yaşasın dinlenmek!" deyip seriliyorum yerime 😊 Kamp ateşi etrafında yapılan sohbet hiçbir şeye değişilmez, düşünceleriyle uykuya dalıyorum herkes gibi...

Sabah sekiz ve ben geç uyananlardan birisi olarak gözlerimi açıyorum yeni güne. Doğayla iç içe bir kahvaltının ardından, gün içerisinde neler yapılacağı planlanıyor. Obruk ve Tozman'a girecek

olan ekipler kısa bir süre sonra hazırlıklarını tamamlayıp yola çıkıyorlar. Yaklaşık iki saat sonrasında Obruk'tan dönen ekipten, orada da gaz olduğunu öğreniyoruz. Birkaç saat daha geçmişti ki Tozman'a giren ekiplerden biri geliyor ve ölçüm ekibinin en son çıkacağını öğreniyoruz onlardan. Gelen ekip dinlenmeye koyuluyor ☺ Saat 3 civarı, ölçüm ekibi de mağaradan çıkıyor.

Geriye yapacağımız tek bir iş kalmıştı. O da eşyalarımızı toplamak. Bir saat kadar bir sürede eşyalarımızı toplayıp aracımıza eşyaları yüklüyoruz. Ve Eskişehir yolları... Yolculuk iki saat sürüyor. Aspeg ekibinin geri dönüş saati gelmeden, aç karınlarımızı doyurmak için köftecide alıyoruz soluğu. Bir yandan yemek yerken bir yandan da eksiklikleri ve görüşlerimizi bildirdiğimiz ufak çaplı bir toplantı yapıyoruz. Veee tren saati gelip çatıyor. Aspeg üyelerini yolcu ediyoruz. Sonunda gazlı etkinlik başladığı yerde gazlı bitiyor ☺

Deniz Sato Çakır

